

Länsstyrelsen
Skåne

SemiAquatic
Life

Åtgärdsplan för groddjur inom Natura 2000-området Falsterbohalvön, SE0430095, Vellinge kommun

Titel: Åtgärdsplan för groddjur inom Natura 2000-området
Falsterbohalvön, SE0430095, Vellinge kommun

Utgiven av: Länsstyrelsen Skåne Kristian Nilsson
SemiAquaticLife LIFE14/NAT/SE/000201

Författare: Marika Stenberg, Pia Hertonsson och Per Nyström, Ekoll AB
Kristian Nilsson, Länsstyrelsen Skåne

Denna rapport speglar författarens syn och EU ansvarar inte för
någon form av användning som kan göras av den och
information som den innehåller

Beställning: Länsstyrelsen Skåne
Miljöavdelningen
205 15 Malmö
Telefon 010-224 10 00

Copyright: Länsstyrelsen Skåne

ISBN: 978-91-7675-258-6

Rapportnummer: 2021:48

Layout: Länsstyrelsen Skåne, Ekoll AB

Omslagsbild foto © Ekoll AB
Alla foton i rapporten är tagna av © Ekoll AB

Förord

SemiAquaticLife har pågått 2016–2021 med syfte att återställa och förbättra bevarandestatusen för grod- och kräldjur samt vatteninsekter i Natura 2000-områden i Skåne (11 områden), Danmark (15 områden), och norra Tyskland (9 områden). Målet har bland annat varit att säkerställa livskraftiga metapopulationer av arter som anges i bilaga II-V i EU:s Art- och habitatdirektiv.

Denna åtgärdsplan är en del i "After Life Conservation plan" för Natura 2000-området Eskilstorps ängar och Flommen (båda inom Natura 2000-området Falsterbohalvön) inom Life-projektet SemiAquaticLife. En "After Life Conservation plan" beskriver de åtgärder som genomförts inom projektet samt hur det långsiktigt ska kunna förvaltas. Ett genomförande av åtgärdsplanen leder till att det långsiktiga syftet och målet med projektet kommer att nås. Planen är rådgivande och ska ses som ett komplement till de andra planer som finns för Eskilstorps ängar och Flommen.

Ingela Lundqvist
Chef för naturvårdsenheten, Länsstyrelsen Skåne

Innehåll

FÖRORD	3
ENGLISH SUMMARY	5
INLEDNING	6
BESKRIVNING AV OMRÅDET	6
ALLMÄN BESKRIVNING AV FALSTERBOHALVÖN.....	6
BIOLOGISKA BEVARANDEVÄRDEN.....	6
UTFÖRDA ÅTGÄRDER	7
NYGRÄVNING AV VATTEN OCH STÅNGSLING	7
FAUNADEPÅER OCH BORTTAGNING AV VRESROS	8
INVENTERINGAR	9
<i>Groddjur</i>	9
LÅNGSIKTIG SKÖTSEL	9

English Summary

This report presents the After-Life conservation plan for the Natura 2000-site Falsterbohalvön. Falsterbohalvön has been one of the sites in the Life project “SemiAquaticLife - Recreating habitat complexity for semi-aquatic fauna”. The project has been running between 2016 and 2021 with the aim of restoring and improving the conservation status of amphibians, reptiles, and aquatic insects in Natura 2000-areas in southern Sweden (11 areas), Denmark (15 areas), and northern Germany (9 areas). The aims of the project have been to ensure viable metapopulations of species listed in Annex II-V of the EU Species and Habitats Directive, but also to increase public awareness and understanding of the need for restoration measures for semi-aquatic insects, amphibians, and reptiles.

Falsterbohalvön is a Natura 2000 site and a nature reserve at the places where this project has been active. The long-term management of the site is the responsibility of the County Administrative Board of Skåne.

Targeted species have been Green toad, Crested newt, and the diving beetle *Dytiscus Latissimus*. Actions performed in the area have been creating new wetlands and restoring existing wetlands. For the public table and benches have been constructed.

The planned long-term management of the sites can be seen in the table below.

Proposed management at Falsterbohalvön for viable populations of targeted species

Management action	Frequency	Estimated costs (each time)	Comments
Grazing	Yearly	Not estimated	
Clearing trees and bushes surrounding wetlands	Yearly	5000 kr	Wetland no. 2. early spring or autumn/winter (15 October-15 March)
Monitoring of amphibians	Every third year	15 000 kr	One night for Green toad, and ½ a day for controll of reproduction of Green Toad and Natterjack toad
Excursions for the public	Once a year	15 000 kr	For landowners

Inledning

Denna åtgärdsplan beskriver vad som har gjorts inom Falsterbohalvön för att nå de mål som är uppsatta inom Life-projektet SemiAquaticLife – ”Recreating habitat complexity for semi-aquatic fauna” samt den skötseln som behövs för att upprätthålla dem.

Projektet har pågått 2016–2021 med syfte att återställa och förbättra bevarandestatusen för grod- och kräldjur och vatteninsekter i Natura-2000-områden i södra Sverige (11 områden), Danmark (18 områden), och norra Tyskland (9 områden). Målet har varit att säkerställa livskraftiga metapopulationer av arter som anges i bilaga II-V. Ett annat mål är att öka medvetenheten och förståelsen bland markägare, arrendatorer, allmänheten etc om behovet av restaureringsåtgärder för semiakvatiska insekter samt grod- och kräldjur. Projektet har finansierats av EU Life Nature (Project LIFE14 NAT/SE/000201). Arbetet är genomfört tillsammans med Vellinge kommun, Byalaget Eskilstorps ängar och Länsstyrelsen Skåne.

Beskrivning av området

Uppgifter om området

Natura 2000-område:	pSCI-SE0430095
Län:	Skåne
Kommun:	Vellinge
Markägare:	Privata, Vellinge kommun, Svenska kyrkan
Förvaltare:	Länsstyrelsen Skåne

Allmän beskrivning av Falsterbohalvön

Falsterbohalvön består av ett sandigt revelsystem med sandstränder, sanddynor, strandängar och hedmarker. Största delen av ytan utgörs av Öresund och består av vidsträckta grunda bottnar vilka torrläggs vid lågvatten och de producerar därmed mycket föda åt fåglar. Saliniteten i Öresund har präglat områdets flora och fauna. Marken har god vattenhållande förmåga, vilket är viktigt för vegetationen och groddjursfaunan. Området har lång kontinuitet som betesmark och utgörs av låglänta strandängar som nästan helt saknar buskar och träd. Detta gynnar vadarfåglar men medför en brist på övervintringsmiljöer för groddjur. Vid västliga stormar kan området dessutom översvämmas långt upp på land, vilket medför att groddjuren kan påverkas negativt vid övervintring. Strandängarna bildar en förlängning av det naturlandskap som sträcker sig hela vägen från Foteviken i söder till Lernacken och brofästet i norr. Området gränsar till flera Natura 2000 – områden som också berörs i projektet.

Biologiska bevarandevärden

Falsterbohalvön har ett mycket rikt fågelliv både vad gäller häckande och rastade fågelarter. Området är en av de viktigaste viloplatser för flyttfåglar i Sverige. Utöver fåglar hyser området även flera hotade arter av kärlväxter. De välbetade och insektsrika landmiljöerna är utmärkta födosöksplatser för arter som gröNFLäckig padda och strandpadda, men det fanns få lekvattnen och övervintringsmöjligheter ovanför den högsta kustlinjen före projektet. De förekommande

groddjursarter samt andra rödlistade arter och/eller arter som är upptagna i EU:s Art- och habitatdirektiv som är knutna till småvatten, våtmarker och kärrområden framgår av tabell 1.

Tabell 1. På Falsterbohalvön förekommande groddjursarter, rödlistade arter och/eller arter som är upptagna i EU:s Art- och habitatdirektiv som är knutna till småvatten, våtmarker och kärrområden. Rödlistekategori enligt rödlistan 2020.

Svenskt namn	Latinskt namn	Rödlistekategori	Art- och habitat direktivet
Strandpadda	<i>Epidalea calamita</i>	NT	bilaga 4
Grönfläckig padda	<i>Bombina orientalis</i>	VU	bilaga 4
Åkergroda	<i>Rana arvalis</i>		bilaga 4
Ätlig groda	<i>Rana esculenta</i>		bilaga 5
Större vattensalamander	<i>Triturus cristatus</i>		bilaga 2

Området utgör en viktig spridningskorridor för att underlätta groddjurens spridning längs kusten men också för att knyta ihop med populationer utanför Natura 2000-området. Utöver de rödlistade groddjursarterna finns även åkergroda, ätlig groda och större vattensalamander (tabell 1).

Inom området finns även annan skyddsvärd flora och fauna såsom dikesskräppa, bredkantad dykare och sydlig kärrsnäppa. Området är populärt för rekreation och fågelskådning.

Utförda åtgärder

Nygrävning av vatten och stängsling

Under 2020 gjordes en borra för att leda vatten till en svacka på Eskilstorp ängar och på så sätt skapa ett nytt vatten (nr 1, figur 1 och figur 2) i norra delen av området (Eskilstorps ängar) och fem nya vatten (nr 2–6, figur 1 och figur 2) grävdes i södra delen av området (Flommen) under åren 2018–2020. Staket har satts upp runt fyra av de fem dammarna på Flommen för att möjliggöra betesdrift (figur 1). Dessutom finns det två grindar och 8 stättor alltför att människor ska kunna ta sig fram i området torts betet. Området betades under 2021.

Figur 2. Till vänster: borra med pump på Eskilstorps ängar. Till höger: våtmarker skapade på Flommen.

Inventeringar

Groddjur

Inventeringar av groddjur med fokus på förekommande arter (tabell 1) gjordes både före och efter åtgärderna gjorts. Under 2016 (före) hördes 52 spelande hanar av gröんfläckig padda på Eskilstorps ängar. Utöver fokusarterna noterades även fyra ätliga grodor. Flommen inventerades inte före eftersom det före åtgärderna inte fanns några lämpliga miljöer för groddjurslek. Under inventeringen 2021 hördes 73 spelande hanar av grönfläckig padda och 24 amplexuspar observerades på Eskilstorps ängar. Även vanlig padda noterades. På Flommen hördes 13 spelande hanar och 4 amplexuspar av grönfläckig padda observerades. Inga andra arter av groddjur noterades på Flommen, men strandpadda hördes på golfbanan intill under 2021.

Sammanfattningsvis visar inventeringarna att grönfläckig padda har gynnats av åtgärderna. På sikt bedöms åtgärderna starkt kunna bidra till den grönfläckiga paddans fortlevnad i området. Under åtgärder beskrivs de återkommande skötselåtgärder som behövs för att grönfläckig padda ska gynnas på Falsterbohalvön.

Långsiktig skötsel

Betesdrift både på Eskilstorps ängar och Flommen minskar risken för igenväxning av de nygrävda vattnen. Manuel röjning/rensning runt våtmark 2 (figur 1) kan behövas där bete inte sker. Återkommande svämning av våtmark vid Eskilstorps ängar behövs genomföras.

Tabell 2. Föreslagna skötselåtgärder för att gynna groddjuren på Eskilstorps ängar och Flommen.

Skötselåtgärder	Frekvens	Kostnad (per tillfälle)	Kommentar
Betesdrift	Årligen	ej skattad	
Manuel röjning/rensning runt vatten	Årligen	5000 kr	Gäller våtmark 2. Ska ske tidig vår eller höst/vinter (15 oktober-15 mars)
Inventeringar groddjur	Vart tredje år*	15 000 kr	1 natt grönfläckig padda och ½ dag för kontroll av reproduktion av grönfläckig padda och strandpadda
Exkursioner för allmänheten	En gång per år	15 000 kr	För markägare

Länsstyrelsen
Skåne